

А 2010

27926к

ЕЖЕЛГІ ШЫҒЫС  
ӘДЕБИЕТІ

әлем әдебиеті кітапханасы

А 2010/27926к

ЕЖЕЛГІ ШЫҒЫС  
ӘДЕБИЕТІ



әлем әдебиеті кітапханасы

Аударма

## МАЗМҰНЫ

Бағзыдан жеткен баянды сөз. <i>К.Ахметов</i> .....	5
--	---

### ЕЖЕЛГІ МЫСЫР ӘДЕБИЕТИ

[Кеме апатына ұшырағанның ертегісі] .....	11
[Синухенің әңгімесі] .....	16
[Шындық пен Жалғандық] .....	31
[Ағайынды екеу] .....	35
[Тағдыры байлаулы патшазада] .....	47
[Юпаның алынуы] .....	51
[Атон құдайға мадақ-сөз] .....	54
[“Өлілер кітабының” 125 тарауы] .....	57

### ЕЖЕЛГІ МЫСЫР ПОЭЗИЯСЫ

[Махаббат күші] .....	62
Қарындастың көк шалғыннан қайтқан кездегі ғажайып та қуанышты жырларының бастауы .....	65
Қуанышты жырлар бастауы .....	68
[Оның бақшасындағы ағаштар] .....	69
Ұлы қуаныш сыйлаушының бастау сөзі .....	72
[Үш тілек] .....	77
Некрополь оқымыстысы Нахт-Собек таңбалаған жазулардан табылған төтті сөздер бастауы .....	78
[Өзен жанында] .....	80
[Үзінділер] .....	82
[Жел] .....	82
[Махаббат әні] .....	83
[Хатхор абызы] .....	83
[Мәңгі махаббат] .....	83
[Сүйген жарға мадақ] .....	84
[Птахотеп ұлағатынан] .....	84

[Махаббат мінәжаты] .....	85
[Бақшадағы мереке] .....	86
[Той-думан] .....	86
[Түңілгеннің өз көңілімен дауласуынан] .....	87
Арфа ұстаған әнші алдында бедерленген маркүм Антеф патшаның үйінде айтылған жыр.....	90
[Өлімді мадақтау] .....	91
[Оқымыстыларды дәріптеу] .....	92
[Мемфисті аңсау] .....	94
[Жүзім жинау туралы сөз] .....	94
Нілді мадақтау .....	95
[Әйел құдайға] .....	99
[Шыққан күнге] .....	99
[Түнге] .....	100
[Хатшепсут патшайым өз әкесі].....	100
Амонға арналған иісмайларды өлшейді] .....	100
[Жеті Хатхор жыры] .....	100
[Исиданың Осиристі жоктауы].....	102
[Кездесуді аңсау] .....	102
[Жерлеу кезіндегі зар] .....	102

## ШУМЕР ӘДЕБИЕТИ

“Ага елшілері...” .....	104
“Ажалсыздың тауларына” абыз.....	107
“Энлил! Барлық жерлерде” .....	113
“Оқымысты бауырларым еңбегі...” .....	118
“Егер менің анам араласпаса...” .....	119
“Әмірші едім зеңгір көкте жайнаған...” .....	121
“Ұлы Аспаннан Ұлы Әлемге...” .....	123
“Жүрегіне зар тұна...” .....	136
“Батар күннің иесі – қасіретте!...” .....	143
“Аксүйек қыз көшеде тұр...” .....	146

## ВАВИЛОН ӘДЕБИЕТИ

Дуагер Син-Леке-Уннинна айтқан “Бәрін көрген жайында” .....	149
I кесте .....	149
II кесте .....	156
III кесте .....	163
IV кесте .....	165
V кесте .....	170
VI кесте .....	172

VII кесте .....	177
VIII кесте .....	184
IX кесте .....	188
X кесте .....	192
XI кесте .....	201
[Түнгі құдайларға мінәжат] .....	211
[Ашшурдан алынған бесік жыры] .....	212
[Күнді дуалау] .....	213
[Дуа]лардың бірі .....	214
[Дуалау] .....	216
[Дуалау] .....	216

## ХЕТТ ӘДЕБИЕТИ

[Бағзы хеттердің жерлеу жыры] .....	219
[Күнге мадақ жырлар] .....	219
[Улликумми туралы жыр]: .....	222
Бірінші кесте .....	222
Екінші кесте .....	227
Үшінші кесте .....	230
[“Аспандағы патшалық туралы” циклінен .....	235
[Мурсилистің індет кезіндегі мінәжаты]нан .....	236

## ЕЖЕЛГІ ҚЫТАЙ ӘДЕБИЕТИ

### ПОЭЗИЯ ЖӘНЕ ӘСЕМ СӨЗ ӨНЕРІ

#### “ӨЛЕҢ-ЖЫРЛАР КІТАБЫНАН”

#### “ПАТШАЛЫҚ ҒҰРЫПТАРЫ” КІТАБЫНАН

<b>Чжоу патшалығының және оның күнгейіндегі елдердің жырлары</b>	
“Барқылдайды үйректер...” (1) .....	239
“Пырылдайды шегіртке қанаттары...” (5) .....	240
<b>Шао патшалығының және оның күнгейіндегі елдердің жырлары</b>	
“Бұғы орманда...” (12) .....	240
<b>Бэй патшалығының жырлары</b>	
Тастанды әйелдің жыры (10) (“Шығыс желі бұлтты қуып барады”) .....	241
Биші (13) (“Ғажап!..”) .....	242
<b>Юн патшалығының жырлары</b>	
“Егеуқұйрық тұрса... (8) .....	243
<b>Вэй патшалығының жырлары</b>	
“Әміршім! Сен...” (8) .....	243
<b>Чжэн патшалығының жырлары</b>	

“Чжун! Біздің ауылға...” (2) .....	244
“Саяткер Шу...” (4) .....	245
Чжэн-Вэй сулары...” (21) .....	246
<b>Ци патшалығының жырлары</b>	
“Естідің бе? Әндетті...” (1) .....	246
“Шығыс беткей...” (5) .....	247
<b>Вэй патшалығының жырлары</b>	
“Тышқандар, сендер, бидайды...” (7) .....	247
<b>Тан патшалығының жырлары</b>	
“Қарағаш тауда өсіп тұр...” (2) .....	248
<b>Цин патшалығының жырлары</b>	
“Сары құстар ұшып-қонбай...” (6) .....	249
<b>Бинь патшалығының жырлары</b>	
Ай жырлары (1) (“Жетінші айда от жұлдызы солғындар...”)	250
Жорықтан қайтқанда (3) .....	253

### “ШАҒЫН ОДАЛАР” КІТАБЫНАН

Сарай қызметшісінің шағынуы (IV, 10) “Жаратқанның көрі қатты...”	255
--	-----

### “ҰЛЫ ОДАЛАР” КІТАБЫНАН

“Ойластырды ол таңғажайып мұнара...” (I, 8) .....	257
---	-----

### “МАДАҚ ЖЫРЛАР” КІТАБЫНАН

Тары патша (I, 10) (“Ұлықтайық баршамызға...”)	258
“Кенесшілер, байқаушылар...” (II, 1) .....	260
<b>Цюй Юань</b>	
Инді аңсау .....	261
Тас құшақтай тұрып .....	265
Мандарин талына ода .....	268
<b>Сун Юй</b>	
Жел (поэма) .....	270
Ләззатқұмар Дэнту (поэма) .....	272
<b>Цзя И</b>	
Цюй Юаньді еске алу одасы .....	274
<b>Сыма Сян-Жу</b>	
Қақпалары ұзын жерде (поэма) .....	276
<b>Император Вэнь-Ди</b>	
Білімдар монархтың тұрғындарға жәрдем шараларын талдау туралы манифесі .....	279
<b>Чжан Хэн</b>	
Далаға орал .....	281

## “БАҒЗЫНЫҢ ОН ТОҒЫЗ ӨЛЕҢ” ЦИКЛИНЕН

“Жолдасың әр кез...”	282
“Жап-жасыл шөптер...”	283
“Мөңгілік көктер...”	283
“Өзеннің жаны...”	284
“Ғажайып ағаш...”	285
“Тізгінді бұрдым...”	285
“Өткеннің бәрі...”	286
“Жүз жыл да болмас...”	287
“Мейірім төге...”	287

## ЮЭФУ, ХАНЬ ЖЫРЛАРЫНАН

Түт ағашы гүлдер шақ	288
Он бес жаста аттанған ем жорыққа	291
Жапыраққа қонған шық	291
“Күз мұнартқан тау іші...”	291
Аққулар	292
Бағзының жыры	293
О, көк аспан!	293

## ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ПРОЗА

“Луньюй” (“Пікірлер мен пікірлесулер”) кітабынан	294
“Мэн-цзы” кітабынан	298
“Даодэцин” кітабынан	300
“Ле-цзы” кітабынан	302
“Чжуан-цзы” кітабынан	304
“Мо-цзы” кітабынан	311
“Хань Фэй-цзы” кітабынан	313
“Людідің көктемдері мен күздері” кітабынан	316

## ТАРИХИ ЖӘНЕ БАЯН ЕТУ ПРОЗАСЫ

<b>Сыма Цянь</b>	
“Тарихи жазбалардан”. Цюй Юань туралы арнайы баян	320
<b>Белгісіз автор</b>	
Янь мұрагері Дань	327
<b>Линь Сюань</b>	
Қалықтаған Қарлығаш – Чжаоның жеке өмірінің баяны	339
<b>Чжао Е</b>	
У патшалығынан шыққан Алқызыл Ақық есімді бойжеткеннің өмірінің баяны	352

## ЕЖЕЛГІ ҮНДІ ӘДЕБИЕТІ

### РИГВЕДА

Индраға мадақ жыр (I, 32) .....	356
Агниге мадақ жыр (VI, 12) .....	358
Сомаға мадақ жыр (IX, 7) .....	359
Варунаға мадақ жыр (VII, 86) .....	360
Ойыншының мадақ жыры (X, 34) .....	361
Агастья мен Лопамудраның әңгімесі (I, 179) .....	362
Барлық күдайға мадақ жыр (X, 72) .....	363
Дүниенің жаралуы туралы мадақ жыр (X, 129) .....	364
Күрбандық атына мадақ жыр (I, 163) .....	365

### АТХАРВАВЕДА

Алапеске қарсы дуа (I, 23) .....	367
Үрейлі түстерге қарсы дуа (VI, 46) .....	367
Әйелді еліктіру дуасы (VI, 9) .....	368
Өмірді ұзарту дуасы (V, 30) .....	368
Уақытқа мадақ жыр (XIX, 53) .....	370
Күдайлар күшіне мадақ жыр (IV, 16) .....	372

### БРАХМАНДАР

[Жаратылу] .....	373
[Топан] .....	376
[Дхираның ілімі] .....	377
[Пуруравас пен Урваши] .....	378
[Шунахшела] .....	381
[Жұмбақтар айтысу] .....	401

### УПАНИШАДАЛАР

Брихадараньяка-упанишада (II, 4) .....	403
Чхандогья-упанишада (VI, 8-16) .....	405
Катха-упанишада (I, 1) .....	409

### ДХАММАПАДА

I. Қосарлас тармақтар тарауы .....	412
III. Ойлар туралы тарау .....	415
IV. Гүлдер туралы тарау .....	416
V. Ақымақтар туралы тарау .....	417

VI. Ғұламалар туралы тарау .....	419
IX. Жаманшылық туралы тарау .....	420
XI. Көрілік туралы тарау .....	422
XV. Бақыт туралы тарау .....	423
XVIII. Сүрқиялық туралы тарау .....	424

## СУТТА - НИПАТА

Дханийя туралы сутта (“Сутта-нипата, 18-34) .....	425
Дос пейіл туралы сутта (“Сутта-нипата, 142-151) .....	428
Муни туралы сутта (“Сутта-нипата, 207-221) .....	429
Безіну туралы сутта (“Сутта-нипата, 405-424) .....	431
Жебе туралы сутта (“Сутта-нипата, 574-593) .....	433

## “ТХЕРАГАТХА” ЖӘНЕ “ТХЕРИГАТХА”

Тхера Саппака гатхасы (“Тхеригатха”, 307-310) .....	436
Тхера Бхута гатхасы (“Тхеригатха”, 518-526) .....	437
Тхера Калудайин гатхасы (“Тхеригатха”, 527-536) .....	438
Тхера Экавихарийя гатхасы (“Тхеригатха”, 537-546) .....	439
Тхери Чапа гатхасы (“Тхеригатха”, 291-311) .....	440
Дживаканың манго тоғайынан шыққан Тхери Субха гатхасы (“Тхеригатха”, 366-399) .....	443

## ДЖАТАКАЛАР

Суссонди туралы джатака (№360) .....	448
Рақымды піл туралы джатака (№72) .....	450
Кенес тыңдамайтын туралы джатака (№116) .....	453
Адал дос туралы джатака (№27) .....	454
Алтын қаз туралы джатака (№136) .....	456
Қайғының пайдасыздығы туралы джатака (№328) .....	458
Адал сөйлеу туралы джатака (№73) .....	461
Екі жақты сөтсіздік туралы джатака (№139) .....	466
Мас болу туралы джатака (№81) .....	467
Махапингала патша туралы джатака (№240) .....	470

## ЕЖЕЛГІ ИРАН ӘДЕБИЕТІ

### АВЕСТА

#### ЗАРАТУШТРАНЫҢ ГАТАЛАРЫ

“Ясна”, 28 [Сөз туралы мінәжат] .....	474
“Ясна”, 29 [Мал бағуды қолдау туралы мінәжат] .....	476

## “ЯШТ” КІТАБЫ

Ардвисура Анахитаға мадақ жыр [“Ардвисур-яшт”].....	477
---	-----

## [ОРТА ИРАН ТІЛДЕРІНДЕГІ ШЫҒАРМАЛАР]

Ассирия ағашы .....	499
“Зарердің ұлы туралы” дастаннан [Баствардың әке мәйіті жанындағы зары] .....	503
[Рүстем жайында] (Соғды жазуынан үзінді).....	507

## МАНИХЕЙ ӘДЕБИЕТІНЕН

[Зат иесі мен қызметші туралы әпсана] .....	505
[Бес сезімнің алдамшылығы туралы әпсанадан] .....	506
[Дүние жері жайында] .....	506
[Манидің көкке ұшуы жайында] .....	507

## ЕЖЕЛГІ ЕВРЕЙ ӘДЕБИЕТІ

Жаратылыс кітабы (6-8 тараулар) [Топан] .....	509
Иона кітабы .....	513
Руфь кітабы .....	517
Иов кітабы .....	525
Жырлардың жыры .....	591
Экклесиаст кітабы .....	605
Ескертулер .....	624